

dighed forlange, at personer, myndigheder m.v., der har kendskab til forholdene, giver oplysninger, der er eller må anses for nødvendige for at behandle en sag. Dette gælder også oplysninger om en persons rent private forhold eller andre fortrolige oplysninger, ligesom myndigheden kan indhente lægejournaler, sygehusjournaler eller udskrifter heraf.

De gældende § 12, stk. 2-4, indeholder herudover regler om, at

- en myndighed kan forlange, at der optages retsligt forhør i overensstemmelse med retsplejelovens § 1018.
- myndigheden skal forsøge at få samtykke til indhente oplysninger efter § 12, stk. 1.
- myndigheden kan kræve at få oplysninger om økonomiske forhold i elektronisk form fra andre offentlige myndigheder samt arbejdsløhedskasser. Oplysningerne kan indhentes, selv om den person, som oplysningerne vedrører, ikke bor i den kommune eller amtskommune, som indhenter oplysningerne. Oplysningerne kan indhentes som led i behandlingen af en enkelt sag eller som led i en generel søgning til brug for kontrol.

1.3.2. Tvivl om forståelsen af gældende ret

Socialministeriet har ved henvendelser fra kommuner konstateret, at flere kommuner f.eks. er i tvivl om hvor langt borgerens pligt til at medvirke til sagens oplysning rækker, og om kommunen i den forbindelse kan kræve at borgeren skal afgive forklaring i retten ved et indenretligt forhør. Kommunerne har desuden været i tvivl om, på hvilken måde kommunen kan skaffe sig oplysninger om borgeren fra andre til brug for sagsbehandlingen. Kommunerne har således været i tvivl om, hvorvidt kommunen kan forlange at få oplysninger fra en nabo, om kommunen generelt kan pålægge en hjemmehjælper eller en pædagog i børnehaven at holde øje med, om en borger, der modtager særlige ydelser til enlige, eventuelt har en samlever. Desuden har der været tvivl om, i hvilke situationer borgeren skal samtykke til, at kommunen indhenter oplysninger fra andre om borgeren. Det har ligeledes givet anledning til tvivl, hvorvidt kommunen med hjemmel i den gældende § 12, stk. 1, kan indhente oplysninger om en formodet samlever.

1.3.3. Lovforslaget

Det foreslås, at bestemmelserne om myndighedens muligheder for at få oplyst sagen ved at forlange at få oplysninger fra andre følger umiddelbart efter bestemmelserne om borgerens medvirken og oplysningspligt i § 11 a. Bestemmelsen er med en sproglig præcisering en videreførsel af den gældende § 12.

Muligheden for at indhente oplysninger i visse typer af sager er desuden særligt reguleret i § 11 c. Der henvises til afsnit 1.5.

I den gældende bestemmelse i § 12, stk. 3, er kravet kun, at myndigheden skal forsøge at indhente samtykke til at indhente oplysninger efter § 12, stk. 1. For at understrege borgerens selvbestemmelse foreslås det, at det præciseres, at myndigheden kun kan forlange oplysninger fra andre end borgeren, hvis borgeren har givet sit samtykke til dette, således at borgeren har kendskab til, hvilke oplysninger myndigheden indhenter. Det gælder både ved ansøgningen om hjælpen og den løbende opfølgning af sagen. Dette vil bringe bestemmelsens ordlyd i overensstemmelse med bestemmelsens anvendelse i praksis.

Det foreslås desuden, at bestemmelsen præciseres ved positivt at nævne de myndigheder m.v., som de sociale myndigheder kan forlange at få oplysninger fra til brug for behandlingen af en social sag. Det præciseres således, at myndighederne som hovedregel ikke kan forlange at få informationer fra private organisationer og almindelige privatpersoner. Den udtømmende beskrivelse af, hvem myndighederne kan forlange at få oplysninger fra, medfører dog ingen ændring af praksis, da den svarer til bestemmelsens anvendelse i praksis.

Det foreslås desuden, at bestemmelsen præciseres ved positivt at nævne de myndigheder m.v., som de sociale myndigheder kan forlange at få oplysninger fra til brug for behandlingen af en social sag. Det præciseres således, at myndighederne som hovedregel ikke kan forlange at få informationer fra private organisationer og almindelige privatpersoner. Den udtømmende beskrivelse af, hvem myndighederne kan forlange at få oplysninger fra, medfører dog ingen ændring af praksis, da den svarer til bestemmelsens anvendelse i praksis.

Det præciseres således, at myndighederne generelt ikke kan forlange oplysninger fra privatpersoner, fx naboer, heller ikke i tilbagebetalingsager. I forhold til at indhente oplysninger fra private, gøres der en undtagelse i forhold til sager om tvangsfjernelse af børn og unge fra hjemmet. Der henvises nærmere til afsnit 1.5.

Det præciseres ligeledes, at det kun er den borger, der søger om eller får hjælp, som myndigheden kan forlange oplysninger om. Myndigheden kan således ikke forlange at få oplysninger om en formodet samlever til en borger, der modtager forhøjede sociale ydelser til reelt enlige.

Samtidig lovfæstes praksis for indhentelse af samtykke, når de sociale klageinstanser og Den Sociale Sikringsstyrelse behandler sager.

1.4. Lovfæstelse af princippet om den processuelle skadevirkning

Myndigheden skal respektere borgerens ønske, hvis borgeren ikke ønsker at medvirke til sagens oplysning. Det foreslås derfor som noget nyt at lovfæste det gældende forvaltningsretlige princip og retsgrundsætning om den processuelle skadevirkning, der regulerer